

**Een archeologisch bureau-onderzoek en
inventariserend veldonderzoek (IVO)
door middel van boringen op drie
percelen aan de Kortgraaf te Hellouw,
gemeente Neerijnen (Gld.)**

W.J.F. Thijs & A.J. Wullink

ARC-Rapporten 2008-11

Geldermalsen
4 maart 2008
ISSN 1574-6887



Colofon

Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen op drie percelen aan de Kortgraaf te Hellouw, gemeente Neerijnen (Gld.)

ARC-Rapporten 2008-11
ARC-Projectcode 2007/276

Opdrachtgever
Bouwkundig Ingenieursbureau Kerkhoff
Bevoegd gezag
Gemeente Neerijnen
Beheer en plaats van documentatie
Archaeological Research & Consultancy

ARCHIS nummer bureau-onderzoek
25871
ARCHIS nummer booronderzoek
25872

Tekst
W.J.F. Thijs & A.J. Wullink
Afbeeldingen
W.J.F. Thijs
Redactie
N. van Malssen

Status
definitieve versie

Autorisatie — A. Ufkes



Uitgegeven door
ARC bv
Postbus 66
4190 CB Geldermalsen

ISSN 1574-6887

Geldermalsen, 4 maart 2008

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

Bouwkundig ingenieursbureau Kerkhoff heeft namens een drietal particulieren aan Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) opdracht verleend voor het uitvoeren van een archeologisch bureau-onderzoek en een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen op een locatie aan de Korfgraaf te Hellouw, gemeente Neerijnen. Aanleiding tot het onderzoek is de bouw van drie woningen. Bij de bouwwerkzaamheden zullen mogelijk archeologische waarden worden bedreigd. Conform de per 1 september 2007 in werking getreden Wet op de archeologische monumentenzorg dient eerst de archeologische waarde van de locatie in kaart te worden gebracht. Het bureau-onderzoek is uitgevoerd door ir. W.J.F. Thijs. Het veldwerk is op 14 december 2007 uitgevoerd door W.J.F. Thijs. De projectleiding was in handen van drs. A.J. Wullink. Het bureau-onderzoek en het inventariserend veldonderzoek zijn uitgevoerd conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.1.

1.2 Ligging en beschrijving van het onderzoeksgebied

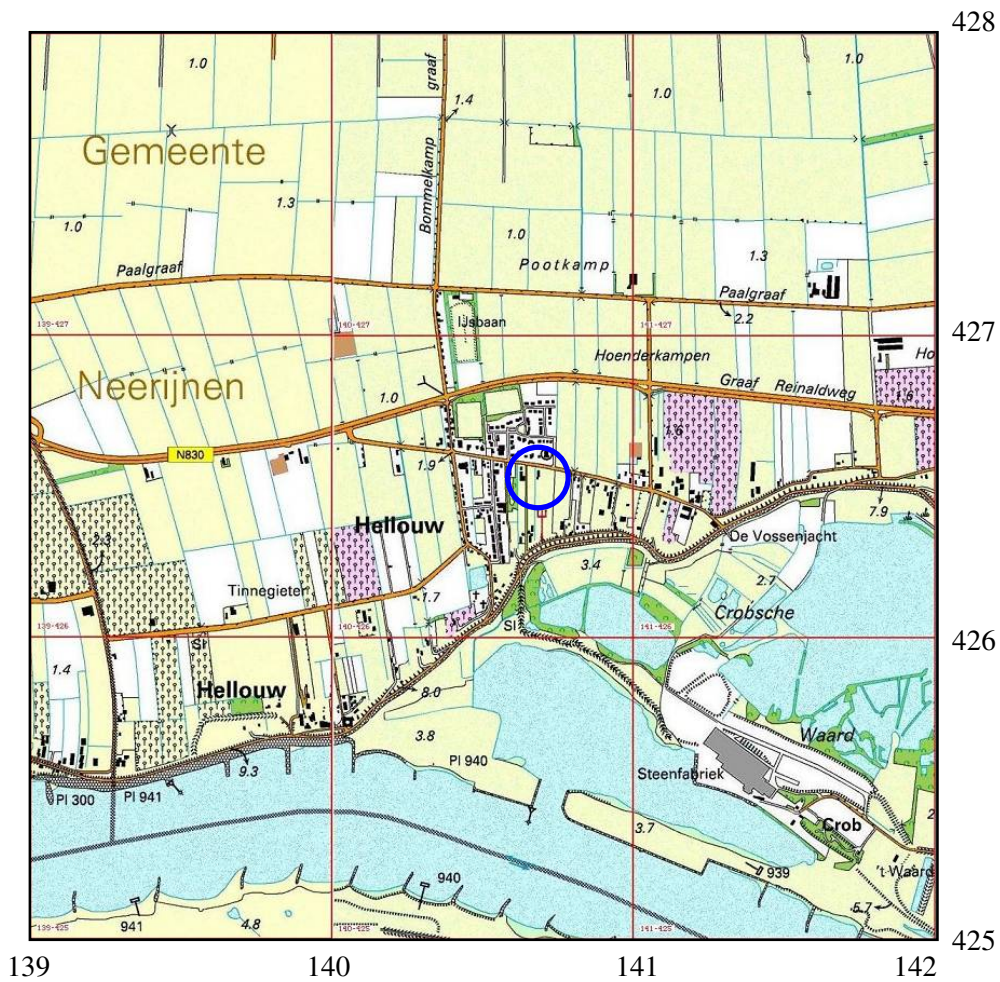
De onderzoekslocatie ligt ten zuiden van de Korfgraaf en valt uiteen in twee delen. Het westelijke deel, op het perceel ten westen van Korgraaf 28, heeft een oppervlakte van 1600 m². Hierop zal één woning worden gerealiseerd. Het oostelijke deel, ten oosten van Korgraaf 28, heeft een oppervlak van 2400 m⁴. Op dit deel zullen twee woningen worden gerealiseerd. De locatie is momenteel in gebruik als weiland (afb. 1).

1.3 Objectgegevens


Provincie	Gelderland
Gemeente	Neerijnen
Plaats	Hellouw
Toponiem	Korfgraaf
Kaartblad	39C
Coördinaten	SW: 140.649/426.522 NE: 140.773/426.548 NW: 140.649/426.571 SE: 140.770/426.510
Geologie	Formatie van Echteld
Geomorfologie	Rivierkom en oeverwalachtige vlakte
Bodem	Poldervaaggrond

1.4 Doel van het onderzoek

Doel van het archeologisch bureau-onderzoek is het, aan de hand van bekende gegevens, opstellen van een specifiek archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslocaties. Om tot dit verwachtingsmodel te komen wordt gekeken naar



Legenda

 Onderzoekslocatie

Afbeelding 1 Topografische kaart van de onderzoekslocatie en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

de huidige situatie, de historische situatie en bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden. Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe, het voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren dan wel aan te vullen. Het IVO verloopt in drie stappen: verkennend, karterend en waarderend. Het verkennende onderzoek richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen, die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden. Het karterende onderzoek probeert vast te stellen of er archeologische waarden aanwezig zijn en het waarderende onderzoek bepaald de waarde van eventueel aanwezige archeologie. Het hier beschreven IVO is uitgevoerd als karterend booronderzoek.

1.5 Werkwijze

Bureau-onderzoek

Een beschrijving van de huidige situatie en de effecten van de geplande bodemingrepen op het bodemarchief wordt gegeven aan de hand van topografisch kaartmateriaal, gegevens van milieukundig onderzoek, gegevens en plannen van de opdrachtgever, luchtfoto's en, indien van toepassing, informatie van omwonenden. Voor een beschrijving van de historische situatie wordt gebruik gemaakt van historisch-topografisch kaartmateriaal. Voor gebieden gelegen buiten de centra van oude steden beperkt dit kaartmateriaal zich meestal tot de 19e en 20e eeuw, te beginnen bij de kadastrale kaart van 1832 (www.watwaswaar.nl). Naast dit kaartmateriaal wordt ook gebruik gemaakt van de website van KennisInfrastructuur Cultuur-Historie (KICH; www.kich.nl), waar onder andere informatie is te vinden over de ontginningsgeschiedenis en verkavelingsveranderingen. Verder is gebruik gemaakt van de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Gelderland. Voor de bekende aardwetenschappelijke waarden wordt gebruik gemaakt van geologische, geomorfologische en bodemkundige kaarten. Voor de archeologische waarden wordt gebruik gemaakt van Archis, de online archeologische database van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) en de Archeologische Monumenten Kaart (AMK), alsmede van informatie over eerder gedaan onderzoek en archeologische waarnemingen.

Inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd als een karterend booronderzoek. Dit onderzoek moet inzicht geven in de bodemopbouw, alsmede de aan- of afwezigheid van archeologie. Met dit doel zijn 8 boringen geplaatst tot minimaal 200 cm –mv. Voor het boren is gebruik gemaakt van een edelmanboor met een diameter van 12 cm. De boorkernen zijn zorgvuldig uitgelegd, waarbij de opeenvolgende bodemlagen precies konden worden beschreven en opgemeten. Het opgeboorde materiaal is doorbrokkeld en doorzocht op het voorkomen van archeologische indicatoren. Lagen die archeologische indicatoren bevatten, zijn bemonsterd en gezeefd zover mogelijk. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB).

2 Bureau-onderzoek

2.1 Bekende aardwetenschappelijke waarden

De onderzoekslocatie ligt in het rivierengebied. De archeologische trefkans in het rivierengebied hangt in hoge mate samen met de geologische opbouw van dit gebied, omdat de bewoning vóór de bedijkingen in de Late Middeleeuwen zich concentreert op de relatief hooggelegen en daardoor droge delen.

Gedurende het Holoceen (vanaf ca. 8.000 v. Chr.) bepaalden zich steeds verleggende, meanderende rivieren de ontwikkeling van dit gebied. Door deze stroomgordelverleggingen of avulsies ontstond in het rivierengebied een netwerk van verlaten stroomgordels, die deels ook overdekt zijn door jongere sedimenten. De afzettingen van deze rivieren behoren tot de Formatie van Echteld. Binnen de Formatie van Echteld worden, op grond van wijze van afzetting en lithologische karakteristieken, een aantal lithogenetische eenheden onderscheiden. De belangrijkste lithogenetische eenheden zijn geulafzettingen, oeverafzettingen en komafzettingen. Geulafzettingen worden in de geul van de rivier afgezet en bestaan voornamelijk uit (grof) zand. Oeverafzettingen worden afgezet wanneer de rivier bij hoog water buiten haar oevers treedt en bestaan vaak uit gelaagde zanden en (zandige) kleien. Hierbij worden de grofste afzettingen het dichtst bij de geul afgezet, doordat de stroomsnelheid hier het hoogst is. Verder van de geul worden de afzettingen fijner. Komafzettingen bestaan uit zwak tot matig siltige klei, die wordt afgezet in de laaggelegen gebieden tussen de rivieren, waar het water van de overstromingen tot stilstand komt. Deze afzettingen worden vaak met veen afgewisseld, dat tot de Formatie van Nieuwkoop wordt gerekend (De Mulder et al. 2003).

Doordat de grofste oeverafzettingen het dichtst langs de rivier worden afgezet, ontstaan langs de rivier relatief hooggelegen oeverwallen. Wanneer een stroomgeul verlaten wordt, klinken de grove geulafzettingen en de daarboven gelegen oeverafzettingen minder in dan de omliggende fijne afzettingen. Hierdoor wordt het hoogteverschil tussen de stroomgordel en de omliggende komgebieden versterkt en vormen de stroomgordels geschikte bewoningsplaatsen in het rivierengebied. Stroomgordels hebben dan ook een hoge archeologische trefkans, terwijl de komafzettingen een lage trefkans hebben. Oeverafzettingen op de overgang van stroomgordels naar de komgebieden hebben een middelhoge trefkans.

De onderzoekslocatie ligt volgens de geomorfologische kaart (bijlage 1) in een rivierkom- en oeverwalachtige vlakte. Net ten zuiden van de locatie ligt de stroomgordel van Herwijnen (Berendsen & Stouthamer 2001), dicht bij de huidige stroomgordel van de Waal. Volgens Berendsen & Stouthamer (2001) is de stroomgordel van Herwijnen actief geweest tussen ca 5428-4820 jaar BP.¹ De huidige stroomgordel van de Waal is actief vanaf circa 1625 jaar BP. Omdat deze stroomrug nog steeds actief is en door de relatief jonge leeftijd heeft deze stroomrug een lage verwachtingswaarde.

De afzettingen van de stroomrug van Herwijnen zijn hoogstwaarschijnlijk afgedekt door afzettingen behorend bij de stroomrug van de Waal. Door de vele dijkdoorbraken in de regio is het zelfs niet ondenkbaar dat een gedeelte van de stroomrugafzettingen van Herwijnen weer zijn geërodeerd en opnieuw zijn afgezet

¹BP: before present, jaren voor heden waarbij 1950 als referentiejaar wordt genomen.

als overslaggronden. Volgens de bodemkaart (bijlage 2) wordt op de locatie een kalkhoudende poldervaaggrond aangetroffen, bestaande uit lichte zavel of lichte klei.

2.2 Bekende archeologische waarden

De locatie heeft op de IKAW (bijlage 3) vanwege de ligging op de huidige stroomrug van de Waal een lage archeologische trefkans. Volgens de historisch-geografische kaart van de provincie Gelderland² heeft de locatie echter een middelhoge verwachtingswaarde. Nabij de locatie is in een zanddepot in de uiterwaarden van de Waal een bronzen beslag gevonden uit de vroege Romeinse Tijd (waarnemingsnummer 39163). Deze vondst is niet *in situ* gedaan. Daarom kan niet met zekerheid worden gesteld dat deze ook daadwerkelijk van de vondstlocatie afkomstig is. Op de huidige stroomrug van de Waal zijn archeologische vondsten bekend uit de Laat Romeinse tijd. Deze vondsten zijn echter niet in de nabijheid van de onderzoekslocatie gedaan. Op de stroomgordel van Herwijnen zijn geen archeologische vondsten bekend (Berendsen & Stouthamer 2001). In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen archeologische monumenten aanwezig (bijlage 3).

2.3 Historische situatie

Volgens de cultuur-historische kaart van de provincie Gelderland³ dateert een deel van de structuren (vlakken, lijnen) uit de Vroege Middeleeuwen. Het dorp zelf wordt voor het eerst genoemd in een oorkonde uit 850 n. Chr.. Door de ligging langs de Waaldijk heeft het dorp vele malen te maken gehad met overstromingen en dijkdoorbraken. De vroegere dijken waren zeer gevoelig voor kruiend ijs. Hierdoor is de dijk bij Hellouw meerdere malen doorgebroken (onder andere in 1209, 1572 en 1697). Bij deze overstromingen werd de molen en een deel van het dorp verwoest. De molen is in totaal drie keer herbouwd na overstromingen⁴. In 1709 werd het volledige dorp verwoest na een dijkdoorbraak en de hierop volgende overstroming. Deze overstroming was dermate catastrofaal dat zelfs de funderingen van de aanwezige huizen volledig zijn weggespoeld.⁵ Uit kaartmateriaal uit 1832 (bijlage 4) blijkt dat er langs de Korgraaf geen sprake was van bebouwing en dat de wel aanwezige bebouwing zich concentreerde langs de dijk van de Waal, meer naar het zuiden. In 1900 (bijlage 5) is er ten oosten van de locatie, langs de Korgraaf, wel bebouwing. Ook ten westen van de locatie, langs de Middelste Steeg is bebouwing aanwezig.

2.4 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

De onderzoekslocatie ligt op de grens van de oeverwallen van de Waal naar de komgebieden hierachter. Het dorp Hellouw dateert van voor het jaar 850, maar is in de loop der eeuwen bij diverse dijkdoorbraken meerdere malen (deels) weggevaagd. Desalniettemin heeft de onderzoekslocatie een middelhoge archeologische

²<http://geodata2.prv.gelderland.nl/apps/chw/>

³www.gelderland.nl

⁴www.hellouw.com

⁵<http://www.dorpsbelangen-hellouw.nl/>

trekkanen volgens de CHS van de provincie Gelderland. Deze archeologische trekkanen geldt voor archeologische resten uit de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Uit historisch kaartmateriaal is gebleken dat de locatie sinds 1832 niet bebouwd is geweest en altijd als weiland is gebruikt. Er zijn geen aanwijzingen voor bodemverstorende activiteiten.

3 Inventariserend veldonderzoek

De locatie van de boorpunten wordt weergegeven in bijlage 6. De bodemopbouw wordt weergegeven in bijlage 8. Op de locatie ligt is tot een diepte van 50 à 90 cm lichte klei (Ks2/Ks3) aangetroffen. Hieronder, via een geleidelijke overgang, is zware klei aangetroffen (Ks1). Tot een diepte van 1,2 à 1,5 m –mv komen roest- en reductievlekken voor. Onder dit niveau is de bodem permanent gereduceerd en heeft deze een grijze kleur. Het aangetroffen bodemprofiel op de locatie wordt geklassificeerd als een poldervaaggrond. De zware klei is in de ondergrond vanaf een diepte van circa 1,80 m –mv ongerijpt en heeft hierdoor een erg slappe structuur. Op een diepte van circa 2,0 m –mv is een sterk humeuze tot venige laag aanwezig. Ook dieper in de ondergrond komen lak- en veenlagen voor. Deze lagen hebben een hoger organisch stofgehalte dan de tussenliggende zware (kom)klei en zijn toe te wijzen aan de groei van moerasvegetatie op de locatie.

De lichte kleien aan top behoren tot de oeverafzettingen van de huidige stroomrug van de Waal of zijn te relateren aan dijkdoorbraken nabij de locatie. De zware klei in de ondergrond is afgezet in een kommelieu in stilstaand water op grotere afstand van de rivier. Er zijn op de onderzoekslocatie geen aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van restanten van de stroomgordel van Herwijnen in de ondergrond. Het opgeboorde materiaal is doorbrokkeld en doorzocht op het voorkomen van archeologische indicatoren. In de bouwvoor (tot 40 cm –mv) is in boringen 1, 2 en 7 baksteengruis aangetroffen. In boring 4 is een niet determineerbaar fragment aardewerk aangetroffen en in boring 6 is in de bouwvoor steenkoolgruis aangetroffen. In boringen 1, 2 en 3 is onder de bouwvoor in het pakket tot 90 cm –mv baksteengruis aangetroffen. In boring 5 is onder de bouwvoor tot 60 cm –mv baksteengruis aangetroffen. In bijlage 7 is een overzicht van de boringen waarin baksteengruis is aangetroffen, gegeven.

4 Conclusies

De onderzoekslocatie ligt langs de Waal, op de overgang van oeverwal naar komgebied. De Waal is actief vanaf 1625 jaar BP. Het dorp Hellouw wordt voor het eerst genoemd in een document uit 850 n. Chr. maar is meerdere malen door overstromingen (deels) vernietigd. De laatste keer dat dit gebeurde was in 1709. Uit beschikbaar kaartmateriaal is gebleken dat de langs de Korgraaf aanwezige bebouwing pas tussen 1832 en 1900 tot stand is gekomen. De onderzoekslocatie was in die periode onbebouwd. De locatie heeft door haar ligging op de oeverwallen van de Waal een middelhoge trekkanen voor archeologische resten uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. In de ondergrond kunnen uitlopers van de stroomgordel van Herwijnen aanwezig zijn. Deze hebben een hoge archeologische trekkanen

Uit het karterend booronderzoek is gebleken dat op de locatie oever- of overslagafzettingen van de Waal aanwezig zijn. Deze afzettingen liggen op oudere komafzettingen. Er zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van de stroomgordel van Herwijnen. In het pakket over- of overslagafzettingen is, onder de bouwvoor, in vier boringen baksteengruis aangetroffen. De archeologische waarde van dit baksteengruis is voor tweeërlei uitleg vatbaar. Indien de aangetroffen afzettingen oeverafzettingen zijn, is het baksteengruis mogelijk *in situ* gelegen en betreft het bewoningsporen uit de Late Middeleeuwen of Nieuwe Tijd. Als het pakket bestaat uit overslagsedimenten, dan zijn de baksteensporen waarschijnlijk verspoeld. Op basis van het textuurverschil en de geleidelijke overgang tussen het bovenste pakket (Ks2/Ks3) en het onderste pakket (Ks1) is het waarschijnlijk dat de afzettingen op de onderzoekslocatie oeverafzettingen van de Waal zijn en het baksteen dus *in situ* is aangetroffen. Gezien de middelhoge archeologische trefkans en de lange bewoningsgeschiedenis van Hellouw betreft het hier mogelijk een archeologische vindplaats. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen het baksteen dat voorkomt in boring 5 (oostelijke deel) en in de boringen 1–3 (westelijke deel). Het baksteen in boring 5 komt dicht onder de bouwvoor geïsoleerd voor en is mogelijk door bodemprocessen wat dieper terecht gekomen. Op het westelijke terreindeel zijn in drie boringen baksteen aangetroffen en bovendien een stuk dieper. De kans dat hier een vindplaats aanwezig is, is reëel.

5 Aanbeveling

Op het westelijke terreindeel is waarschijnlijk een archeologische vindplaats aanwezig. Volgens de KNA dient verder onderzoek te worden verricht naar de aard en waarde van deze vindplaats. Een dergelijk onderzoek kan het beste door middel van proefsleuven worden uitgevoerd. Hiervoor dient een Programma van Eisen (PvE) te worden opgesteld, dat door het bevoegd gezag, de gemeente Neerijnen, dient te worden goedgekeurd. Het oostelijke terreindeel kan worden vrijgegeven, aangezien het hier minder aannemelijk is dat er een vindplaats aanwezig is. Het bevoegd gezag heeft deze aanbeveling overgenomen (bijlage 9) overgenomen. Mochten er op het oostelijk terreindeel archeologische resten worden aangetroffen, dan dient dit onverwijld bij het bevoegd gezag te worden gemeld en wordt het werk zonodig gestaakt.

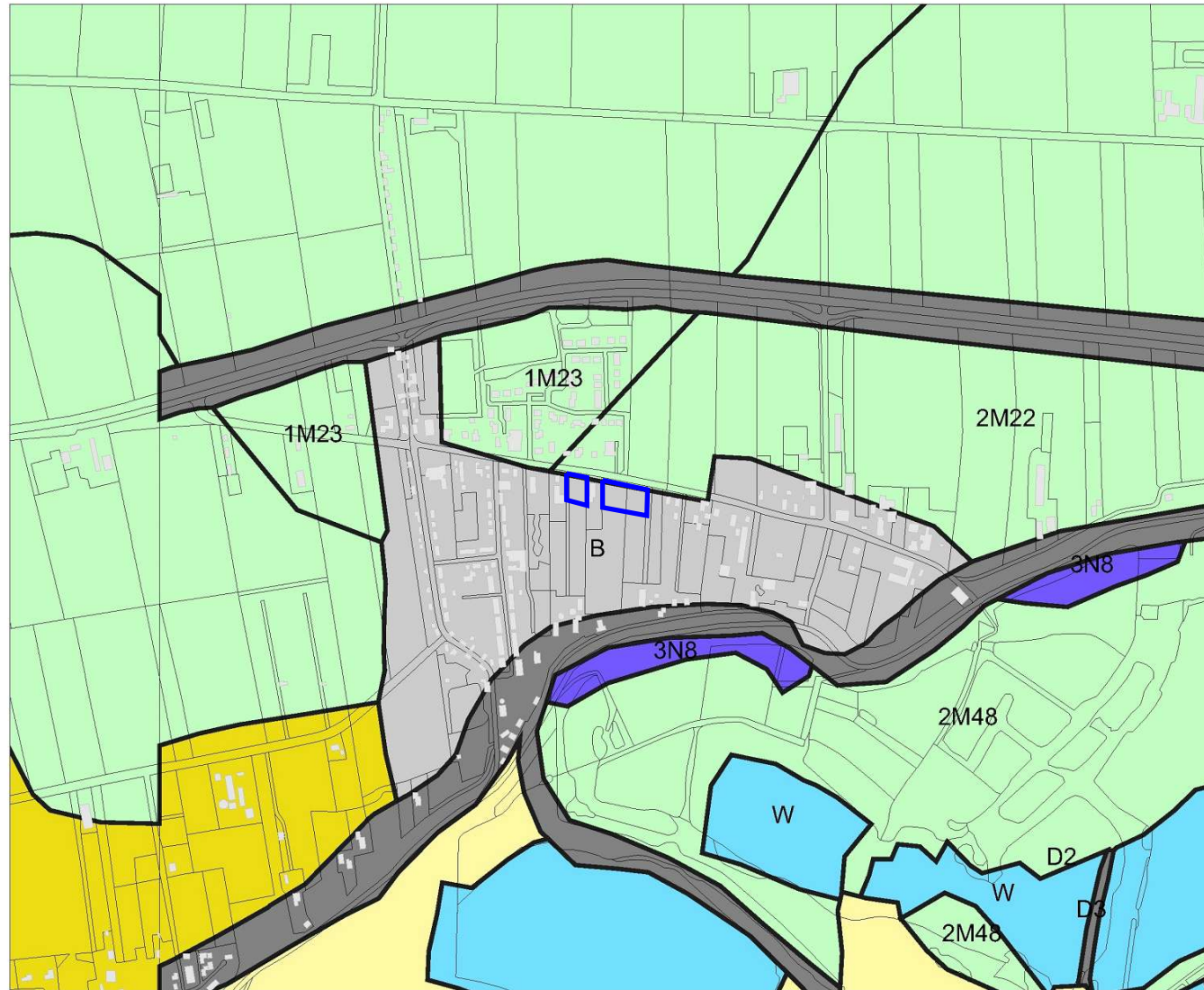
Literatuur

Berendsen, H.J.A. & E. Stouthamer, 2001. *Palaeogeographic development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands*. Assen.

Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.

13-12-2007

141680 / 427313



139763 / 425747

Legenda

- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- GEOMORFOLOGIE ((c)Alterra)**
 - Wanden
 - Hoge heuvels en ruggen
 - Terpen
 - Hoge duinen
 - Plateaus
 - Terrassen
 - Plateau-achtige vormen
 - Waaiervormige glooiingen
 - Niet-waaiervormige glooiingen
 - Lage ruggen en heuvels
 - Welvingen
 - Vlakten
 - Laagten
 - Ondiepe dalen
 - Matig diepe dalen
 - Diepe dalen
 - Water
 - Bebouwing
 - Overig (Dijken etc)

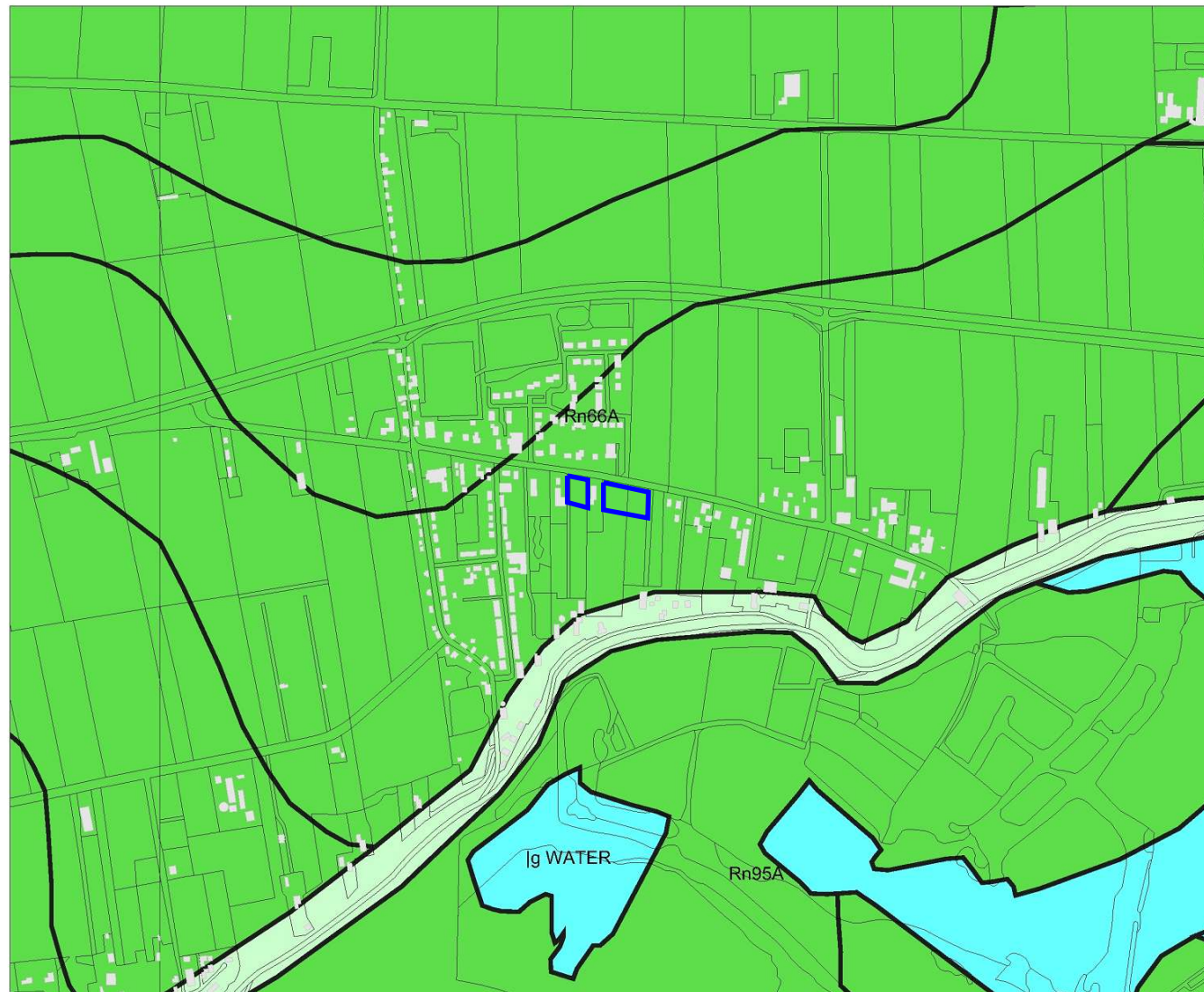
0 100 m



Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten





Legenda

- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- BODEM ((c)Alterra)**
- Associaties
- Brikgronden
- Bebouwing
- Dijk, bovenlandstrook
- Dikke eerdgronden
- Fluviale afz ouder pleistoceen
- Groeve, gegraven, mijnstort
- Kalksteenverweringsgronden
- Oude rivierkleigronden
- Overige oude kleigronden
- Ondiepe keileemgronden
- Leemgronden
- Zeekleigronden
- Mariene afz ouder pleistoceen
- Niet-gerijpte minerale gronden
- Oude bewoningsplaatsen
- Rivierkleigronden
- Kalk lutumarme gronden
- Veengronden
- Moerige gronden
- Water, moeras
- Podzolgronden
- Kalkloze zandgronden
- Kalkhoudende zandgronden

0 100 m



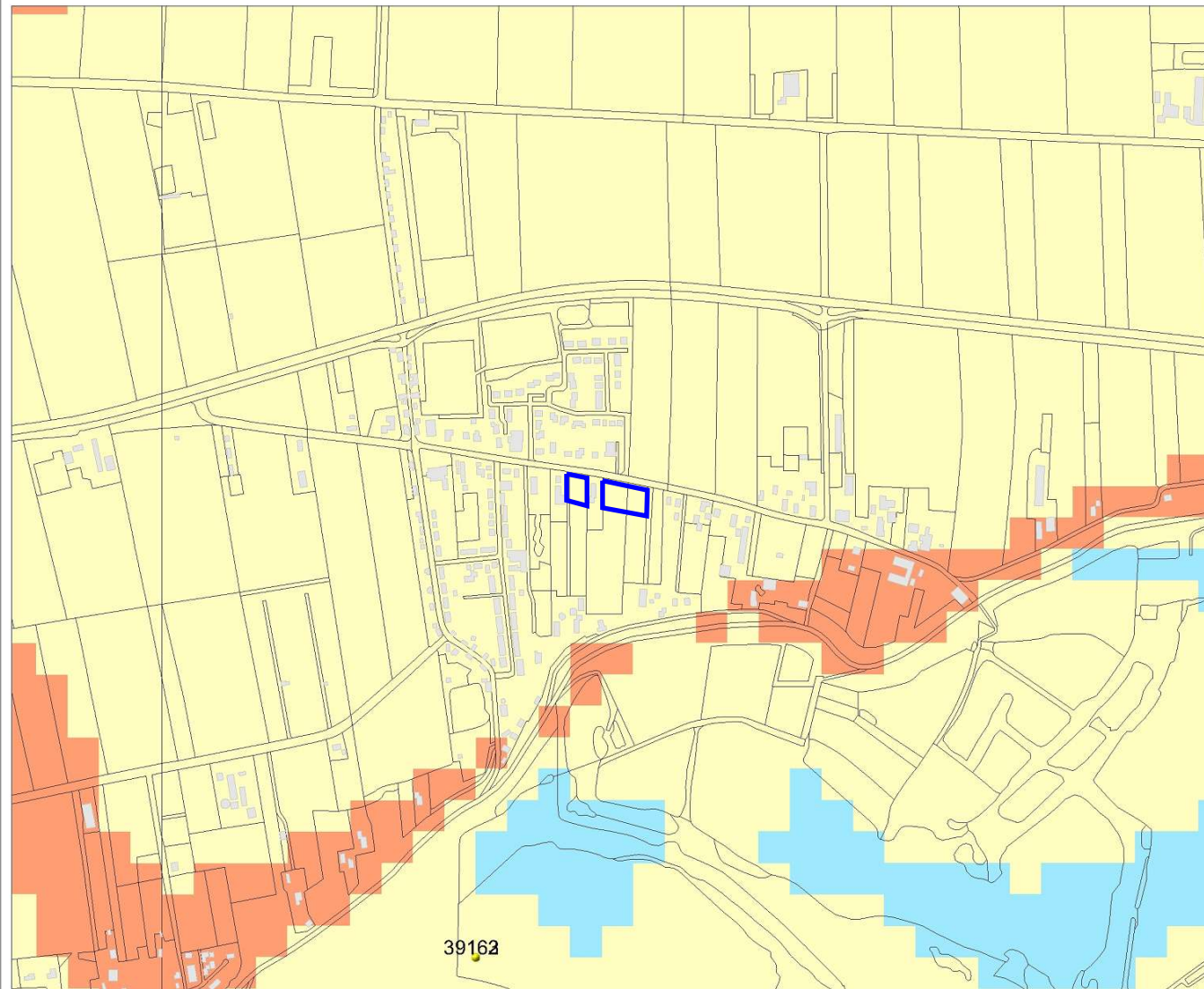
Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten



13-12-2007

141679 / 427313



139761 / 425747

Legenda

- WAARNEMINGEN
- MONUMENTEN**
 - archeologische betekenis
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- IKAW**
 - zeer lage trefkans
 - lage trefkans
 - middelhoge trefkans
 - hoge trefkans
 - lage trefkans (water)
 - middelhoge trefkans (water)
 - hoge trefkans (water)
 - water
 - niet gekarteerd

0 100 m



Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten





Bijlage 4 De onderzoekslocatie (blauwe cirkel) op de kadastrale kaart van 1832. Bron: www.watwaswaar.nl



Bijlage 5 De onderzoekslocatie (blauwe cirkel) op een topografische kaart uit 1900. Bron: www.kich.nl

06-12-2007

140805 / 426594



Legenda

-  HUIZEN
-  TOP10 ((e)TDN)
-  Boring



Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten



140614 / 426437

Bijlage 6 Locatie van de boorpunten op de onderzoekslocatie (blauw omlijnd). Kaart: W.J.F Thijs.

06-12-2007

140805 / 426594



Legenda

-  HUIZEN
-  TOP10 ((e)TDN)
-  4 Boring
-  1 Boring met baksteen onder bouwvoor



Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten



140614 / 426437

Bijlage 7 Overzicht van aangetroffen archeologische indicatoren onder de bouwvoor, binnen de onderzoekslocatie (blauw omlijnd).
Kaart: W.J.F Thijs.

Bijlage 8 Boorstaten

De volgende afkortingen worden in de boorstaten gebruikt.

grondsoort (onderdeel lithologie)		s4	uiterst siltig
K	klei		
V	veen		
			humus (onderdeel lithologie)
		h1	zwak humeus
bijmengsel (onderdeel lithologie)		h2	matig humeus
k3	sterk kleiig	h3	sterk humeus
s1	zwak siltig		
s2	matig siltig		
s3	sterk siltig		

boring 1 *RD-X: 140.658. RD-Y: 426.560. Maaiveld: 1,35. Boormethode: edelmanboring.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks3	donker bruin	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor.
90 Ks2	bruin	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, oranje. <i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor.
130 Ks1	oranjegrijs	scherp	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, oranje.
165 Ks1	grijs	scherp	
180 Ks1h1	zwart	geleidelijk	
220 Vk3	bruinzwart	geleidelijk	
300 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	

boring 2 *RD-X: 140.670. RD-Y: 426.546. Maaiveld: 1,35. Boormethode: edelmanboring.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks3	donker bruin	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor.
90 Ks2	bruin	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, oranje. <i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor.
120 Ks1	oranjegrijs	scherp	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, oranje.
180 Ks1	grijs	geleidelijk	
210 Ks1h3	bruinzwart	geleidelijk	
240 Ks1h1	donker grijs	geleidelijk	

boring 3 *RD-X: 140.654. RD-Y: 426.531. Maaiveld: 1,35. Boormethode: edelmanboring.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks3	donker bruin	geleidelijk	
90 Ks2	bruin	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, oranje. <i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor.
125 Ks1	oranjegrijs	scherp	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, oranje.
180 Ks1	grijs	geleidelijk	
220 Vk3	bruinzwart	geleidelijk	
240 Ks1h1	donker grijs	geleidelijk	
280 Ks1h1	donker grijs	beëindigd	

boring 4 RD-X: 140.718. RD-Y: 426.551. Maaiveld: 1,40. Boormethode: edelmanboring.

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
55 Ks3	bruin	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> aardewerk.
120 Ks1	bruingrijs	geleidelijk	
180 Ks1	blauwgrijs	geleidelijk	
220 Ks1	bruinzwart	geleidelijk	
270 Ks1	blauwgrijs	geleidelijk	
275 Ks1h1	donker grijs	geleidelijk	
325 Ks1	blauwgrijs	geleidelijk	
350 Ks1h1	bruingrijs	geleidelijk	
365 Ks1h2	donker bruin	geleidelijk	<i>Sublagen:</i> veenlagen.
500 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	<i>Sublagen:</i> veenlagen.

boring 5 RD-X: 140.757. RD-Y: 426.543. Maaiveld: 1,60. Boormethode: edelmanboring.

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks3	donker bruin	geleidelijk	
60 Ks2	bruin	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, oranje. <i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor.
130 Ks1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, oranje.
150 Ks1	grijs	geleidelijk	
180 Ks1h1	donker grijs	scherp	
215 Ks1h3	bruinzwart	scherp	
240 Ks1h1	donker grijs	geleidelijk	
300 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	

boring 6 RD-X: 140.735. RD-Y: 426.534. Maaiveld: 1,40. Boormethode: edelmanboring.

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks3	donker bruin	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> steenkool.
90 Ks2	bruin	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> brokkelige structuur.
150 Ks1	blauwgrijs	geleidelijk	
195 Ks1h1	donker grijs	geleidelijk	
210 Ks1h3	bruinzwart	scherp	
240 Ks1h1	donker grijs	geleidelijk	
300 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	

boring 7 RD-X: 140.714. RD-Y: 426.525. Maaiveld: 1,40. Boormethode: edelmanboring.

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
50 Ks4	bruin	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, oranje. <i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor.
110 Ks1	oranjegrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, oranje.
165 Ks1	donker grijs	scherp	
180 Ks1h3	zwart	geleidelijk	
250 Ks1h1	bruingrijs	scherp	
280 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	<i>Sublagen:</i> veenlagen.

boring 8 RD-X: 140.759. RD-Y: 426.519. Maaiveld: 1,60. Boormethode: edelmanboring.

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks3	donker bruin	geleidelijk	
70 Ks2	bruin	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, oranje.
150 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, oranje.
190 Ks1	blauwgrijs	scherp	
200 Ks1h3	bruinzwart	geleidelijk	
215 Ks1h1	donker grijs	geleidelijk	
240 Ks1h3	donker bruin	geleidelijk	
260 Ks1h1	donker grijs	geleidelijk	
290 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	

Bijlage 9 Beoordeling provincie

Beoordeling/goedkeuring van het conceptrapport door de provincie Zuid-Holland.

Gemeente Neerijnen

Van Pallandtweg 11
4182 CA Neerijnen

Postbus 30
4180 BA Waardenburg

Telefoon (0418) 65 65 65
Telefax (0418) 65 65 66

Bank B.N.G. Den Haag nr. 28.50.15.540
E-mail gemeente@neerijnen.nl
website www.neerijnen.nl

NEERIJNEN

VERZONDEN 14 FEB 2008

Datum:	18/2/08
Kenmerk:	08/77
CCA:	2007/276
Afhandeling / Cc:	nm APW

ARC bv
t.a.v. N. van Malssen
Postbus 41018
9701 CA GRONINGEN

Uw brief van
30 januari 2008

Uw kenmerk

Ons kenmerk
1561

Neerijnen
13 februari 2008

Inlichtingen bij
M. Smit

Doorkiesnummer
0418 656551

Bijlagen
-

Zaaknummer
06/06627

Onderwerp
Archeologisch onderzoek Korfgraaf Hellouw (ARC Rapporten 1008-11).

Geachte heer/mevrouw,

Op 1 februari 2008 ontvingen wij het concept-rapport voor het archeologisch onderzoek aan de Korfgraaf te Hellouw. Op uw verzoek hebben wij het rapport beoordeeld.

Wij hebben geen op- of aanmerkingen op de door u uitgebrachte rapportage en kunnen instemmen met de daarin gestelde conclusie om voor het meest oostelijke perceel geen vervolgonderzoek verplicht te stellen en voor het meest westelijk deel een vervolgonderzoek door middel van proefsleuven verplicht te stellen.

Aan deze goedkeuring stellen wij de voorwaarde dat indien er tijdens de uitvoering op het meest oostelijke perceel archeologische vondsten gedaan worden deze direct aan het bevoegd gezag gemeld worden en zo nodig het werk onmiddellijk gestaakt wordt.

Op grond van de "Legesverordening Neerijnen," artikel 5.11, bent u leges verschuldigd voor het in behandeling nemen van een aanvraag om beoordeling van de resultaten van een archeologisch onderzoek. Deze leges bedragen € 278,00 . Dit bedrag hoeft u nog niet te voldoen, u ontvangt hiervoor een acceptgirokaart.

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken een bezwaarschrift indienen bij ons college. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van uw naam en adres, een omschrijving van het besluit en de gronden waarop het bezwaarschrift berust.

Hoogachtend,
namens burgemeester en wethouders van Neerijnen,

P.G.C.R. van Boxtel,
Teammanager Bouwen en Wonen.



Hellouw



Haaften



Tuil



Waardenburg



Neerijnen



Opijnen



Est



Heesselt



Varik



Ophemert

